

saaledes, at det ved Reassumtionskjendelse i saa Tilfælde paalægges Underdommeren at erhverve de nye Oplysninger, som savnes, men da det ikke saa sjældent hænder, at disse gaa i en anden Retning end den, der har behersket hans Forestilling ved Sagens Undersøgelse, følger heraf, at det, man faar frem ad den Vej, ofte er meget mangelfuldt og utilfredsstillende. Det er Noget, som det ærede Medlem fra Viborg saa godt veed. Det er sandt, at Overretterne have endnu en Myndighed i denne Retning, det er den, at de ved en saadan Reassumtionskjendelse kunne tage Sagen fra Underdommeren og bestemme, at den skal overgives til en Sættedommer. Dette sker, naar man finder, at Underdommerens Behandling af Sagen er saa utilfredsstillende, at det vil være bedst, at den kommer til Undersøgelse af en anden Dommer. Denne Myndighed har Overretten, og den benytter sig ogsaa undertiden deraf, men den benytter sig dog kun overordentlig sjældent deraf. Naar jeg maatte anføre et Bevis derpaa, vil jeg sige, at jeg, som nu i over 24 Aar har praktiseret ved Overretten her og har haft befalede Sager, ikke i hele denne Aarrække har i de Sager, der have været mig betroede, haft mere end et eneste Tilfælde — det er hændet ganske nylig — hvor Overretten har taget Sagen fra Underdommeren og bestillet en Sættedommer. Det sker som sagt kun sjældent, thi det indeholder en saa absolut Desavouering af Underdommeren, at man kan forstaa, at Overretten kun meget nødtvungen griber til et saadant Midde. Jeg skal altsaa slutte med at sige, at jeg samstemmer med de ærede Medlemmer fra Bornholm, som have udtalt, at der kunde være nogen Grund til at ønske i det Mindste den af mig paapegede Forandring, førend man gaar til at vedtage dette Lovforslag. Det er jo navnlig, efter hvad det ærede Medlem fra Viborg har oplyst, paa dette Punkt, at Høiesteret har fundet, at der var Grund til at træffe ny Foranstaltninger, fordi Sagerne ikke vare og efter den gjældende Ret, navnlig Mangel paa Advokaternes Myndighed, ikke kunde blive saa tilstrækkelig oplyste, som Høiesteret nu og da kunde ønske.

Justitsministeren (Melleman):

Naar man spørger, hvorfor denne Forandring skal gøres, og man vil stille Sagen saaledes, at der skal anføres særlige Grunde, hvorfor den skal gøres, vil jeg dertil svare, at Forandringen skal gøres, fordi det fra alle Sider maa erkjendes, at det er rigtigst, at der er Retsenhed i et Land, erkjendes, at

der gjælder den samme Ret hele Landet over. Jeg mener derfor, at det maa vendes om, og at der maa anføres Grunde for at beholde Afvigelsen fra den almindelig gjældende Ret. Saadanne Grunde have maatte været tilstede for Bornholms Vedkommende, og derfor have vi disse Bestemmelser, men disse Grunde ere ikke længer tilstede, og derfor bør vi ikke længere beholde disse Bestemmelser. Forøvrigt skal jeg med Hensyn til den sidste ærede Taler's Foredrag bemærke, at han ganske vist svæver i en Wildfarelse, naar han mener, at den Ret, Høiesteretsadvokaterne have til at kræve nye Oplysninger, kun er en Ret til at anmode Underdommerne om at tilveiebringe saadanne, saaledes, at Underdommerne kunne sige nei dertil. Det er ikke saaledes. Det er en Ret til at kræve disse Oplysninger, og Underdommerne maa anses for at være forpligtede til at skaffe dem. Der er netop den Forskjel mellem Overrets- og Høiesteretsproceduren, at ved Overretten have Sagførerne ikke denne Ret, men der beror det paa Overdomstolen, om den finder det nødvendigt, at saadanne formentlig nødvendige nye Oplysninger tilveiebringes eller ei, det afgjøres ved Kjendelse af Retten, der enten kan bestemme, at de skulle tilveiebringes af den samme Dommer som tidligere, eller at de skulle tilveiebringes af en anden Dommer. Paa dette Punkt er altsaa Stillingen anderledes, end den ærede sidste Taler mente, men for Resten kan jeg ikke se, hvorledes man skulde komme til under dette Lovforslags Behandling at vedtage den Ret, som man ønsker, at Sagførerne skulle have til at forlange nye Oplysninger efter Behag, en Ret, som i mange Henseender er betænkelig, og som jeg derfor ikke paa nogen mulig Maade kan gaa ind paa saaledes i Almindelighed at give. Hvorfor dette skulde gøres til en særlig bornholmst Institution, kan jeg aldeles ikke indse. Skulde noget Saadant gøres, maatte det vel være gjældende for hele Landet. At man skulde gøre denne Lovs Strafftræden for Bornholm afhængig af, at Bornholmerne til Gjengjæld fik noget Saadant, kan jeg virkelig ikke indse, at der er nogen fornuftig Grund til. Jeg mener derfor, at det, man maa fastholde som Hovedsagen her, er, at der saavidt muligt bør være Retsenhed i et Land, og at Afvigelser fra Retsenheden kun bør finde Sted, naar der for saadanne Afvigelser kan anføres tilstrækkelig fyldestgørende Grunde, og det er der ikke længer for Bornholm i den Henseende.

Blom: Jeg ønsker at gjøre nogle Bemærkninger overfor det ærede Medlem